

זוהר גוון

רמזים על פרשת השבוע

פרשת
וישב

מה בגליון?

המילה א"ת מסמלת כל התורה

שמ"ר ר"ת ג' הדברים שהיוונים גזרו על ישראל

יהודי לא שואל על הקב"ה 'למה'

הקשר של זריקת יוסף לבור לדין הדלקת נר חנוכה למעלה מכ"א אמה

יוסף הצדיק בכח התורה סילק את הנחשים מלהזיקו

ג' חדשים אחר ר"ה בא חג החנוכה

מהות עניין יום הולדת

ענייני חנוכה

על המספר שמונה ועל המספר שבע

בס"ד

המילה א"ת מסמלת כל התורה

וַיִּקְנְאוּ בוֹ אֶחָיו וְאָבְיו שָׁמַר אֶת הַדְּבָר (לוזיא)

בספר "ניצוצי שמשון" (פרשת וישלח) מובא מהגה"ק ר' שמשון מאוסטרופולי זיע"א רמזים נשגבים על המילה 'את' וכפי שמצאנו שרבי עקיבא היה דורש כל אתין שבתורה, עיי"ש.

וחשבתי לבאר שהמילה 'את' - א' עד ת', דהיינו כל התורה הקד', וזה קשור ליעקב אבינו שהוא סמל התורה ומידתו מידת התפארת "תתן אמת ליעקב", כלומר: 'זאביו שמר את' - מא' עד ת' כל העולם כולו מה שכלול בתורה הקד'.

פסוק

שמ"ר ר"ת ג' הדברים שהיוונים גזרו על ישראל

וַיִּקְנְאוּ בוֹ אֶחָיו וְאָבְיו שָׁמַר אֶת הַדְּבָר (לוזיא)

ראיתי שבספ"ק יש רמז, המילה שמר ר"ת שבת, מילה, ראש חדש, היינו ג' הגזירות אותם גזרו היוונים על ישראל - שלא ישמרו שבת, שלא ימולו את בניהם ולבטל את קידוש החודש וכבר האריכו בזה הספרים במהות ג' הדברים הללו כמה שהם מהותיים עבור כלל ישראל.

המילה שמר בגימ' 540 ועם הכולל 541 בגימ' 'ישראל' יעקב נקרא גם ישראל, לכא' המשמעות שג' מצוות אלו הן השמירה של עם ישראל, "והבדילנו מן התועים" - זה מה ששומר עלינו.

'שבת', 'מילה', 'ראשי החדש', בתוספת מספר האותיות ושמונת ימי החנוכה סה"כ בגימ' 1638 הוא המספר של חנוכה כמו שכתבנו בקונטרס "אהל ברוך" רמזים על חנוכה, שזה כמנין חנה כפול כ"ו, ובגימ' מתתיהו בן יוחנן כהן גדול חשמונאי ובניו כפי שכתוב בנוסח ה"לשם יחוד" שתוקן להדלקת נר החנוכה עיי"ש.

פסוק

יהודי לא שואל על הקב"ה 'למה'

וַיִּמְצְאוּהוּ אִישׁ וְהִנֵּה תַעֲהָ בַשָּׂדֶה וַיִּשְׁאַלְהוּ הָאִישׁ לְאִמֹר מַה תַּבְּקֶשׁ (לוזטו)

רש"י אומר: "זה גבריאל (תנחומא וישב ב.) שנאמר והאיש גבריאל (דניאל ט, יא.)"

והנה בפרשת וישלח כתוב שיעקב פגש איש ושם רש"י מפרש שהיה זה שרו של עשו ומנין שזה כך?

ראיתי מובא בדף של גיסי הרב ר' זאב פרידמן הכהן שליט"א ["מפז יקרה"] תירוץ שאומרים שכאן שאל "מה תבקש" שהוא בא לעזרתו ושם להפך אפילו

לא ידעו זאת משום שהיה עמוק מאוד שהרי כתבו וישליכו אותו הברה ואין השלכה פחות מכ' אמה (עי' במפרש תמיד כח:) ויותר מכ' אמה לא ראו מה שיש שם, מכאן ניתן ללמוד שאף לגבי למטה אם רחוק יותר מכ' אמה פסול. עכ"ד הקד'.

יוסף הצדיק בכח התורה סילק את הנחשים מלהזיקו

ודומה לזה מובא בשם הגר"א ומוסיף הגר"א לבאר עפי"ז את השינוי שבפסוק כתוב וישליכו אותו הברה חסר ו' והבור ריק מלא ו' וצ"ב השינוי ומבאר הגר"א שמכיון שהם חשבו שאין בו כלום לכן כתוב חסר ו' אולם אליבא דאמת היו בו נחשים ועקרבים לכן כתוב מלא ו'. עכ"ד.

והיה קשה לי, הרי תמיד חסר מלמד על חסרון ולא הפוך, כמו תאומים ותומים שהיה אחד חסר שלא היה צדיק, וא"כ בור שיש בו נחשים זה הרי לא 'מעלה' אלא 'חסרון' והיה צריך להיות לכא' הפוך שלפי האמת שיש בו נחשים ועקרבים הוא יהיה חסר ו' ולא מלא?

ויש להוסיף עוד ולהקשות דהנה בזוהר הקד' איתא שהאות ו' היא אות התורה ושייכת ליעקב (שבשם הוי"ה יש ג' אותיות י' ה' ו-ו', והאות י' שייכת כנגד אברהם, האות ה' כנגד יצחק והאות ו' כנגד יעקב) עוד איתא שהאות ו' מסמלת את החיבור ואת הורדת השפע מלמעלה למטה ולהיפך, נמצא אם כן שהאות ו' אמורה לסמל דוקא את האי חסרון ולא את החסרון של הנחשים והעקרבים שהיו בבור?

אלא חשבתי לבאר בס"ד שמה שהשליכו את יוסף לבור אמנם היה נראה כ'חורבן' אך בפועל לא ארע מכך ליוסף שום נזק ואדרבה בכח צדקותו ודבקותו בד' ובתורה נהפכו מעשיהם של הנחשים ולא הזיקוהו, כנראה שיוסף הצדיק יודע להפוך נחשים ועקרבים על ידי התורה! לכן דווקא מופיע כאן בור מלא דהו' המלא שמסמל את התורה הוא המסוגל להפוך את ה'נחש' - הסטרא אחרא לתורה.

[א.ה. אם יורשה להוסיף: דזהו מה דאמרו חז"ל "מים אין בו אבל נחשים ועקרבים יש בו" - דהרי 'אין מים אלא תורה' והכוונה שאילו היה שם תורה לא היה מקום לנחשים, ולכן כשיוסף הגיע ועמו כח תורה המשולה ל'מים' מיד נעלמו להם כל הנחשים ולא הזיקוהו].

ובדרך הגימ' גם כן יוצא דבר נפלא לפי הביאור הנ"ל:

'נחשים' בגימ' 408 זא"ת 'זאת התורה' דיברנו על זה במקו"א בהרחבה.

'עקרבים' בגימ' 422 וביחד = 830 ועם הכולל יוצא אל"ף ועל מספר זה הרחבנו הרבה שמסמל את אלופו של עולם, הקב"ה, אלף מלשון ילפותא - לימוד, 'אאלפך בינה' - תורה, שעל ידי התורה אפשר להפוך גם נחשים לתורה!!!

כשיעקב רק שאל לשמו דחה אותו ואמר לו "למה זה תשאל לשמי", עכ"ד. ואיני יודע אם אפשר להגיד כזה דבר על מלאכים, אך עכ"פ מכאן אנו למדים שמלאך טוב וכ"ש אדם טוב שואל 'מה' ולא שואל 'למה' וכמו שהיו ממליצים על זה "למה יאמרו הגוים", יהודי יודע שמה שד' עשה הכל לטובה ואינו שואל 'למה', אך גוי שואל למה, למה ד' עשה לי כך, ולמה לא כך וכך' וכו'.

אמנם גם היהודי אפשר ורצוי שישאל 'מה', היינו - מה ד' רוצה ממני, "מה ד' אלקיך שואל מעמך כי אם ליראה"!!!

הקשר של זריקת יוסף לבור לדין הדלקת נר חנוכה למעלה מכ' אמה

"יִקְחֶהוּ וַיִּשְׁלְכֵהוּ אֶתוֹ הַבְּרֶה וְהַבּוֹר רֵק אֵין בּוֹ מַיִם" (לו כד)

בגמ' שבת כא': "אמר רב כהנא דרש רב נתן בר מניומי משמיה דרבי תנחום נר של חנוכה שהניחה למעלה מכ' אמה פסולה כסוכה וכמבוי: ואמר רב כהנא דרש רב נתן בר מניומי משמיה דרב תנחום מאי דכתיב "והבור ריק אין בו מים" ממשמע שנא' והבור ריק איני יודע שאין בו מים אלא מה ת"ל אין בו מים, מים אין בו, אבל נחשים ועקרבים יש בו".

הרמז ידוע שיש ג' דברים שמצוותן עד כ' אמה והם ר"ת "נמס' נר, מבוי, סוכה, ושלתן צריך שיהיו - "בתוך מעי" מעי בגימ' 120 כ' אמה זה 120 טפחים, ג' אלו צריכים להיות בתוך כ' אמה,

השאלה ידועה מדוע הביאה הגמ' את המימרא של הבור ריק כאן הרי זה סוגיא דחנוכה, ומה זה נכנס כאן [ואמנם ע"פ הפשטות, הסיבה שהביאו את השמועה הזו משום ששתי המימרות הם מאותו בעל השמועה].

אך ידועה השאלה לגבי מי שמדליק למטה מכ' אמה דהיינו אם הוא רחוק כלפי מטה יותר מכ' אמה מרה"ר, ודנו בזה הפוסקים האם החסרון דלמעלה מכ' אמה ישנו גם בלמטה או דאיכא חילוק ביניהם, וראיתי מובא בשם הרב אלישיב זצוק"ל סברא שלגבי למטה אדם רואה גם ליותר רחוק ורק כלפי למעלה אין דרכו של האדם להתאמץ להרים ראשו כל כך, ואמנם אין דרכם של בני"א להתבונן בדרכים אך בכל זאת לא מדובר במאמץ מיוחד. [א.ה. ויל"ע עד כמה נאמר זאת ואם יהיה רחוק מאה אמה, ואולי יש איזה הגדרה של 'כמלא עיניו' כמו שיש ביושב לפני המתפלל].

ובטעמא דקרא מביא מהרב ר' העשיל ראייה מהגמ' כאן שהרי אם ידעו האחים של יוסף שבבור שמשליכים את יוסף יש נחשים ועקרבים, מה הועילו בכך שאין בבור מים? והרי ע"פ הלכה מי שנפל לכזה בור אשתו מותרת להינשא שוודאי מת (יבמות קכא), אלא על כרחך שהם

קרייזוירט זצ"ל שהיה אומר שכמו שבכל שטר יש כמה שלבים, כתיבה, חתימה, מסירה, מדרבנן יש גם 'קיום' כך גם ימי הדין בר"ה כותבים, ביו"כ חותמים בהושע"ר מוסרים, ומדרבנן הוסיפו את חנוכה בו עושים 'קיום'.

אחרי ג' חודשים הקב"ה בא לראות מה קורה איתנו, וכבר רח"ל "היא מוצאת" מיד כלל ישראל עומד ואומר לרבש"ע:

"הכר נא למי החותמת" היינו הדלקת הנרות כנגד השמן שהיה מונח בחותמו של כהן גדול, "ולמי הפתילים" היינו פתילות הנרות שהם ימליצו בעדנו, ויה"ר שבזכותם יושעו כל ישראל בחיתום טוב.

מהות עניין יום הולדת

"יום הולדת אַת פֿרעה וַיעש מִשְׁפָּטָה לְכָל עֶבְרִי" (מ כ)

ידוע שהגר"ח קניבסקי זצוק"ל כל פעם שהיו אומרים לו שיש למישהו יום הולדת הוא היה מפטיר ואומר יום הולדת את פרעה... כלומר: בתורה הדבר לא מצוין אצל אנשים צדיקים כיום מיוחד, אלא דוקא מי שלא כזה צדיק עשה מזה עסק...

אמנם פורסם לאחרונה (בעלון 'דברי שיח') שביום ההולדת של גיל 60 עשה סעודה כל שהיא כמבואר בגמ' שהיה אמורא שעשה מזה עסק,

פעם שמעתי בשם ר' משה פיינשטיין זצ"ל שאמר שיש הוכחה שיש לזה משמעות, ממה שהמן שמח שנפל הפור בחודש אדר שבו מת משה, וחז"ל אומרים (מגילה יג): שהוא לא ידע שבו ביום גם נולד משה רבינו, ואי נימא שאין שום מעלה ביום הלידה, עדיין ריע מזליה שביום זה מת שהוא אכן יום פורענות (שזה לא דחו חז"ל) ואין מעלה כלל בגלל לידתו כנ"ל אלא על כרחך שיש מעלה וסגולה ליום ההולדת ולכן לידת משה רבינו היתה משמעותית לענין המזל.

[א.ה. לולי דבריו היה אפשר אולי לבאר שחז"ל לא התכוונו שיש שני כוחות הסותרים מצד אחד הלידה ומצד שני הפטירה דאכתי מאן יימר הי מינייהו עדיף? אלא דהפשט הוא דיום פטירה ריע מזליה משום שהמיתה מסמלת חסרון שהרי נגזרה בשביל החטא דאדם הראשון או חטאי האדם עצמו, וכל זה במי שלא נתמלאו ימיו היינו שמת ביום פשוט, אך צדיקים הקב"ה ממלא שנותיהם והמשמעות בזה "ל שזה מוכיח לן שמיתתו לא באה לחסרון אלא כהשלמה" שפעולתו נשלמה ובא על תיקונו בשלימות ועל כן א"ש דבמה שנולד בו ביום איגלאי מילתא דמיתתו לאו חסרון הוא אלא השלמה, מעתה נחזור לדין, אכתי אין ראייה שיום ההולדת הוא יום מסוגל, דלאו משום סגולתו קא אמרו אלא מההוכחה שהמיתה אינה חסרון כלל ודו"ק.

אמנם אליבא דאמת ברש"י כתב הביאור כדבריו דז"ל רש"י שם: "ובשבעה באדר נולד. דכתיב בן מאה ועשרים שנה אנכי היום (דברים לא) היום מלאו ימי ושנותי כדאי הלידה שתכפר על המיתה" עכ"ל. משמע דיש כאן בחינה של כפרה על ידי הלידה, וצ"ע.]

חנוכה זה גם כן שייך לתורה, "כי נר מצוה ותורה אור" המילים גפ"ת [גמרא, פירוש, תוספות] יוצא בא"ת ב"ש בגימ' אור!

בפרשת משפטים על עבד עברי ששה פסוקים כמנין שנות עבודתו, שש שנים יעבוד. ושמעתי עוד שמשפר המילים בפרשה זו ע"ו כמנין עבד, ומנין האותיות 282 כמנין עברי, וזה דבר מדהים להתבונן איך רואים כאן שתורה מן השמים שהכל רמוז כאן בפרשת עבד עברי,

והנה המילים 'עבד עברי' בגימ' 358 שזה כמנין 'נחש' וכמנין 'משיח', המשמעות של זה משום שהעולם הזה בו אנו נמצאים 'התחיל' מהנחש הקדמוני שהוא זה שהפיל את האדם בחטא הראשון שבעטיו נצרכנו לכל התיקונים של שש אלפי שנות קיום העולם וכו' בהם אנו משמשים כ'עבדים' בעבודת השם, ואלו שש אלפי שנים יסתיימו בביאת המשיח, והכל מילתא חדא!!!

רואים מכאן שאפשר להפוך 'נחש' ל'משיח', אפשר להפוך לתורה, זה תלוי רק בנו, למה זה קשור דוקא לתורה "כי עבדי הם" ולא עבדים לעבדים! השי"ת רוצה שנעבוד אותו כראוי.

דרך אגב, 'עשרים אמה' בגימ' - 666 (עם 8 האותיות ו-2 הכוללים) = 676 כמנין כ"ו פעמים שם הוי"ה [א.ה. והארכנו במקו"א שזה בגימ' כת"ר].

"ויעש כן אהרן" יה"ר שדי ישפיע עלינו מאור הגנוז, 'גנוז' בגימ' 66, בגימ' יון, יפת זו חיצונית, יון אותיות נוי,

ואילו הפנימיות זה מה שגנוז בתוכו וזה הכח של התורה להפוך גם את הרע והרוע החיצוני של יון שהחשיכו עיניהם של ישראל ולגלות את הפנימיות - את האור הגנוז,

ג' חדשים אחר ר"ה בא חג החנוכה

"וַיְהִי כְּמִשְׁלַח הַדָּשִׁים וַיֵּצֵד לַיהוָה לְאֹמֶר זָנְתָה תָמָר פְּלִתָה וְגַם הִנֵּה הָרָה לְזַנּוּנִים וַיֹּאמֶר יְהוָה הוֹצִיאָה וְתִשְׁרָף: הוּא מוֹצֵאָת וְהִיא שְׁלִיחָה אֶל חֲמִיָּה לְאֹמֶר לְאִישׁ אֲשֶׁר אֶלָּה לוֹ אֲנֹכִי הָרָה וְתֹאמַר הֲכֹר נָא לְמִי הַחֲתָמָת וְהַפְּתִילִים וְהַפְּטָה הָאֶלָּה" (לח כד-כה)

זכיתי לשמוע מכ"ק האדמו"ר מערלוי זצוק"ל שהיה רגיל לומר דבר זה בכל שנה בהדלקת נרות החנוכה בבית מדרשו (בשכונת קטמון ירושלים),

היה רגיל להביא מה'בת עין' מה שדרש על הפסוק "ויהי כמשלוח חדשים" כי בראש השנה כל יהודי התפלל והבטיח לקב"ה שהוא יהיה בסדר, עכשיו כשעברו שלש חדשים והגיעו ימי חנוכה ועוד מעט מגיע ובא יום "זאת חנוכה" שזה יום הדין, חיתום הדין, [כפי שהזכרנו בקונטרס 'אהל ברוך רמזים על חנוכה' בשם הגר"ח

ענייני חנוכה

העירו לי שיש עוד רמזים: 'נר שבת' בגימ' 952 ביחד מספר קטן 7.

עוד רמז אמרו 'גפילטע פיש' גם כן במספר שבע, ובהקשר לזה יש 'מעשה' מעניין מהרב עובדיה יוסף זצ"ל ששאל את בנו הראשון לציון שליט"א האם יודע באיזה סימן בשולחן ערוך מופיעים הלכות סימני דגים ואמר לו בסימן פ"ג ביו"ד ושאל אותו מה הסיבה שזה שם? בגלל שזה ר"ת גפילטע פיש...

על המספר שמונה ועל המספר שבע

בקונטרס 'אהל ברוך - רמזים על חנוכה' הארכנו הרבה על המספר שמונה שחנוכה מסמל וזה מורה על מעל הטבע, והמספר שבע שמשמל את הטבע ולכן שבת שהוא שלימות הבריאה הוא היום השביעי, ובקונטרס הנ"ל הארכנו על המספר הזה והבאנו הרבה דברים שכל המאכלים של שבת בגימ' 7, כגון דג בשר וכו' עיי"ש.

פנינים נפלאים

"בית אברהם"

מכתבי זקננו האדמו"ר רבי אברהם מלוצק (תל אביב) זיע"א

על פרשת "וישב"

ולכאורה קשה מדוע שלח הקב"ה יסורים ליעקב, אך זאת ידוע שליעקב שיך רק עוה"ב, כי חלקו הוא ועשיו את שני העולמות,

ויעקב ידע שאם לא ימות בחייו אחד מבניו אזי יקבל בודאי עוה"ב, ולכן יהיה לו גם כן עוה"ז, כי אם יודע מראש בעוה"ז שחלקו בעוה"ב מובטח אין לו תענוג גדול מזה בעוה"ז - וכיון שעולם הבא אינו שיך לו ליעקב ע"כ שלח לו הקב"ה שיחשוב שהקב"ה עליו ברוגז מחמת מדוע לא הודיעו מקודם ממיתת יוסף כאשר עשה יסורים לאברהם או ליצחק אך בודאי ברוגז עלי, ולכן יחשוב יעקב שהקב"ה ברוגז עליו ולא יוכל להנות בעוה"ז מהידיעה על חלקו בעוה"ב.

"וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מְגוּרֵי אָבִיו בְּאֶרֶץ כְּנָעַן" (לז א)

כתב רש"י: "ועוד נדרש בו, וישב, ביקש יעקב לישב בשלוה, קפץ עליו רוגזו של יוסף, צדיקים מבקשים לישב בשלוה, אומר הקב"ה, לא דיין לצדיקים מה שמתוקן להם לעולם הבא, אלא שמבקשים לישב בשלוה בעולם הזה."

[מהמגיד מסטעפין:]

'ביקש יעקב לישב בשלוה', שכל היסורים וצרות יהיו שוים אצלו לקבל אותם באהבה, אך 'קפץ עליו רוגזו של יוסף' אך יסורים שנגרמים מהבנים זה כבר קשה לסבול...

ישמח לב מבקשי ד'

בס"ד ניתן להשיג את הקונטרס "אהל ברוך רמזים על

חנוכה" נא לשלוח בקשה לכתובת המייל:

X0527136245@gmail.com

השיעור נכתב ונערך מתוך ההקלטה במערכת קול הלשון

ניתן לשמוע שיעורי רמזים על סדר הפרשיות ושיעורים על עניינים בסוגיות הש"ס - דרך בנק התורה שע"י קול הלשון מספר ישיר בנק התורה : 0732951222, או בלחיצה פעמיים כוכבית במספר הרגיל: 036171111 להקיש קוד 642106 ואח"כ קוד כניסה 068068 בחירת מדור וכו' להערות או בקשה לקבל דף זה נא לפנות לכתובת מייל X0527136245@gmail.com כמו-כן ניתן להשיג את הקונטרסים על המועדים בטלפון - 0534142879 או בכתובת מייל הנ"ל